

Національна академія аграрних наук України
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
Інститут обліку і фінансів НААН
Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України
Журнал «Облік і фінанси»
Євразійська рада міжнародних бухгалтерів і аудиторів

**РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОГО
ОБЛІКУ, АУДИТУ, ФІНАНСІВ
ТА ОПОДАТКУВАННЯ В АГРАРНОМУ
СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ: ТЕНДЕНЦІЇ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ СУЧАСНОГО ЕТАПУ**

Матеріали
XII Міжнародної науково-практичної конференції
(16 квітня 2020 р., м. Київ)

Київ
Національний науковий центр
«Інститут аграрної економіки»
2020

УДК [657+336]:631(477)

Р 64

Редакційна колегія

Жук В. М., д.е.н., професор, академік НААН,
Лупенко Ю. О., д.е.н., професор, академік НААН,
Попко Є. Ю., к.е.н., *Остапчук С. М.*, к.е.н.

Адреса редакційної колегії:

03127, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 10
Тел./факс +38 (044) 259-01-25
E-mail: conf@faaf.org.ua

Рекомендовано до друку вченою радою
Інституту обліку і фінансів (*протокол № 4 від 05.05.2020 р.*)

Електронна pdf-версія збірника доступна на сайті «Облік і фінанси АПК»

<http://magazine.faaf.org.ua>

Р 64

Розвиток бухгалтерського обліку, аудиту, фінансів та оподаткування в аграрному секторі економіки: тенденції та перспективи сучасного етапу: матеріали XII Міжнар. наук.-практ. конф. (16 квітня 2020 р., м. Київ) / Відпов. за вип. Ю.С. Бездушна. К.: ННЦ «ІАЕ», 2020. 104 с.

Вміщені у збірнику тези присвячені різноманітним аспектам розвитку бухгалтерського обліку, аудиту, фінансів та оподаткування в аграрному секторі економіки. Значну увагу приділено дослідженню питань трансформації систем управління та діджиталізації, удосконалення звітності, розвитку інституту аудиту. Розкрито необхідність поглиблення наукового забезпечення фінансів та оподаткування аграрних підприємств.

Збірник розраховано для використання в науково-практичній діяльності спеціалістів з бухгалтерського обліку та фінансів, молодих науковців, викладачів вузів, наукових співробітників.

УДК [657+336]:631(477)

© Національний науковий центр
«Інститут аграрної економіки», 2020

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ТА ЙОГО ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ

УДК 657.1

БРУХАНСЬКИЙ Р.Ф., *д.е.н., професор,
завідувач кафедри обліку та економіко-правового
забезпечення агропромислового бізнесу,
Тернопільський національний економічний університет*

ТИПОЛОГІЗАЦІЯ КРИПТОАКТИВІВ З ПОЗИЦІЙ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Цифровізація світової та національних економік, визначивши базові вектори розвитку і пріоритети концентрації капіталу, потребує нагального генерування нормативно-правових і організаційно-методичних параметрів функціонування, зокрема в частині облікового відображення.

Найбільш дискусійною на сьогодні є проблематика законодавчого визнання, оцінки, фінансового-економічного регулювання, бухгалтерського обліку та оподаткування криптоактивів.

Гіпердинамічна популяризація та нерегульоване використання цього новітнього атрибуту цифрової економіки призводить в одних випадках до несвідомих порушень, а у інших – до шахрайств і злочинів.

Насамперед необхідно визначитися з призначенням, метою й оцінкою криптоактивів. На даний час однозначних і погоджених підходів у цій сфері не існує, зважаючи на новітність і креативність вказаного атрибуту. До того ж парадокс заключається у тому, що криптографічна практика формується зворотним шляхом – не від ідентифікації базового інструменту до розподілу його елементів з одночасним визнанням і обґрунтуванням специфіки і сфери застосування, а навпаки – від виникнення та визнання новітніх атрибутів до їх інтеграції в умовно консолідований об'єкт.

Власне з цих міркувань доцільною є типологізація криптоактивів.

На даний час з врахуванням мети, призначення і специфіки облікового відображення можна констатувати існування двох типів криптоактивів як криптографічних об'єктів:

1) криптовалюта (синтез блокчейн-технології + протокол транзакцій + цифрова віртуальна валюта);

2) блокчейн-еквіваленти, які в свою чергу доцільно диференціювати:

2.1) токенизовані реальні активи;

2.2) віртуальні активи:

2.2.1) сервісні активи (генерують і фіксують віртуальні права на продукцію, товари, роботи, послуги і т.і.);

2.2.2) транзакційні активи (генерують і фіксують віртуальні права на грошові кошти, фінансові інструменти і т.і.);

2.3) гібридні активи (передбачають поєднання ознак і властивостей різних блокчейн-еквівалентів).

Типологізація криптоактивів за сутністю та призначенням є основою для розробки чітких параметрів їх визнання, оцінки, обліку, регулювання, оподаткування тощо. При цьому важливо усвідомити, що криптоактиви є гіпердинамічною і креативною субстанцією (приміром, Bitcoin як найбільш популярна криптовалюта у традиційному сприйнятті, пройшов шлях різних інтерпретацій – від електронної валюти, товару, спекулятивного токена, платіжного засобу, фінансового індикатора, спекулятивного інструменту, інвестиційного активу, засобу накопичення і зберігання капіталу, варіанту транзакцій, інструменту хеджування і т.і. до визнаного у світовій практиці криптоактиву), тому з часом змінюватимуть ознаки ідентифікації, визнання, оцінки, вимагаючи адекватної адаптації методології обліку.

Європейським управлінням з цінних паперів і ринків (ESMA) визнано активність використання криптоактивів у країнах Євросоюзу «відносно обмеженою» з незначним поточним ризиком для фінансової стабільності, однак при цьому наголошено на існуванні спектру потенційних ризиків при роботі з криптоактивами за умови виходу за межі нормативного периметру: шахрайство, кібератаки, відмивання грошей, маніпулювання ринком. Спектр напрацьовань у вирішенні цих та інших проблем презентовані Радою з фінансової стабільності Доповіді G20 [1].

Моніторинг світової проблематики визнання, оцінки й застосування криптоактивів, встановлення нормативно-правових параметрів, облікових підходів і методик, принципів оподаткування, мінімізації ризиків проводить ряд організацій, зокрема Європейське управління з цінних паперів і ринків (ESMA), Європейське банківське управління (EBA), Базельський комітет з банківського нагляду (BCBS), Комітет з платежів і ринкової інфраструктури (CPMI), Рада з фінансової стабільності (FSB), Цільова група з фінансових заходів (FATF), Міжнародна організація комісій з цінних паперів (IOSCO).

Знаковим кроком у вітчизняній практиці інтеграції у світову цифрову економіку та врегулювання нормативно-правових і фінансово-економічних параметрів її функціонування є подання до Верховної Ради України Проекту Закону про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законів України щодо оподаткування операцій з криптоактивами (№ 2461 від 15.11.2019 року), яким трактуватимуться поняття «віртуальний актив», «криптоактив», «розподілений реєстр», «токен», «токен-актив», «операція з криптоактивами», «прибуток від операцій з криптоактивами», «фінансовий результат за операціями з криптоактивами», «оподаткування інвестиційного прибутку від продажу криптоактивів», «загальний фінансовий результат від операцій з криптоактивами» і т.і., що дозволить у подальшому налагодити дієву систему бухгалтерського обліку криптоактивів.

Список використаних джерел:

1. Crypto-assets. Report to the G20 on work by the FSB and standard-setting bodies. 2018. URL: <https://www.fsb.org/wp-content/uploads/P160718-1.pdf>